KARTA PRZEDMIOTU

Kod przedmiotu	**0912-7LEK-C6.2-C**	
Nazwa przedmiotu w języku	polskim	**Chirurgia ogólna**
	angielskim	**General Surgery**

1. USYTUOWANIE PRZEDMIOTU W SYSTEMIE STUDIÓW

1.1. Kierunek studiów	lekarski
1.2. Forma studiów	stacjonarne
1.3. Poziom studiów	Jednolite studia magisterskie
1.4. Profil studiów	ogólnoakademicki
1.5. Osoba przygotowująca kartę przedmiotu	Prof. zw. dr hab. Stanisław Głuszek
1.6. Kontakt	jaromaty@wp.pl

2. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA PRZEDMIOTU

2.21 Język wykładowy	polski
2.2. Wymagania wstępne	Anatomia, fizjologia

3. SZCZEGÓŁOWA CHARAKTERYSTYKA PRZEDMIOTU

3.1. Forma zajęć		WYKŁAD: 90 , ĆWICZENIA: 90, ĆWICZENIA PRAKTYCZNE: 75 (V rok: e-learning, wykłady: 3h w sem. zimowym, 3h w sem. letnim)
3.2. Miejsce realizacji zajęć		Wykład - Zajęcia w pomieszczeniach dydaktycznych UJK Ćwiczenia/ ćwiczenia praktyczne: Klinika Chirurgii Ogólnej, Onkologicznej i Endokrynologicznej Wojewódzki Szpital Zespolony w Kielcach Klinika Chirurgii Onkologicznej Świętokrzyskie Centrum Onkologii w Kielcach
3.3. Forma zaliczenia zajęć		**WYKŁAD – E, ĆWICZENIA - Zo**
3.4. Metody dydaktyczne		• Prezentacje multimedialne przedstawiające zasady rozpoznawania i leczenia w chirurgii w tym. zabiegów chirurgicznych i zabiegów ambulatoryjnych. • Seminaria, wykłady • Prezentacje przypadków klinicznych
3.5. Wykaz literatury	**podstawowa**	1.Andrzej Żyluk: Zarys Chirurgii. Medipage Warszawa 2016, wyd.1 2.Głuszek Stanisław: Chirurgia - podstawy. PZWL Warszawa 2019, wyd.2.
	uzupełniająca	1. Noszczyk Wojciech: Chirurgia - repetytorium. PZWL, Warszawa 2019, wyd. 2. 2. Jacek Szmidt i wsp.: Podstawy Chirurgii, Medycyna Praktyczna 2009, wyd. 2.

4. CELE, TREŚCI I EFEKTY UCZENIA SIĘ

4.1. Cele przedmiotu

- Zapoznanie się z charakterystyką pracy oddziału chirurgicznego.
- Poznanie zasad pracy lekarza na oddziale chirurgicznym.
- Poznanie zasad współpracy z laboratorium diagnostycznym, pracownią radiologiczną, pracownią mikrobiologiczną i endoskopową.
- Zapoznanie się z zasadami przygotowania chorego do zabiegu operacyjnego pilnego i planowego.

- Uzyskanie wiedzy na temat gojenia ran.
- Uzyskanie wiedzy o wpływie urazu na organizm i leczeniu wstrząsu.
- Uzyskanie wiedzy na temat podstaw leczenia żywieniowego w chirurgii.
- Uzyskanie podstawowej wiedzy na temat najczęstszych urazów głowy, szyi, klatki piersiowej i jamy brzusznej, kończyn oraz ich następstw.
- Uzyskanie podstawowej wiedzy na temat oparzeń i odmrożeń i zasad ich zaopatrywania.
- Uzyskanie podstawowej wiedzy na temat ostrych chirurgicznych chorób jamy brzusznej: ostrego zapalenia wyrostka robaczkowego, ostrego zaplenia pęcherzyka żółciowego, niedrożności przewodu pokarmowego, przedziurawienia wrzodu żołądka i dwunastnicy, zapalenia otrzewnej, krwawienia do światła przewodu pokarmowego.
- Uzyskanie podstawowej wiedzy na temat najczęstszych nowotworów: raka płuca, raka piersi, raka jelita grubego, raka żołądka.
- Uzyskanie podstawowej wiedzy na temat: przepuklin, chorób trzustki, kamicy żółciowej, nadciśnienia wrotnego i jego powikłań.
- Uzyskanie wiedzy na temat najczęstszych chorób układu dokrewnego – choroby tarczycy, nadnerczy, zespoły mnogich nowotworów gruczołów dokrewnych.
- Uzyskanie wiedzy na temat najczęstszych chorób obwodowego układu krwionośnego: ostre i przewlekłe niedokrwienie kończyn dolnych, tętniak aorty brzusznej, przewlekła niewydolność żylna kończyn dolnych.
- Uzyskanie wiedzy na temat zasad leczenia chirurgicznego choroby wieńcowej i wad zastawkowych serca.
- Poznanie najczęstszych powikłań leczenia operacyjnego oraz zasad ich zapobiegania.
- Uzyskanie wiedzy na temat zasad przeszczepienia narządów.
- Uzyskanie wiedzy na temat chirurgii metabolicznej.
- Uzyskanie wiedzy o leczeniu zakażeń chirurgicznych.

4.2. Treści programowe

Semestr V -VI

Wykłady

1. Metabolizm w chirurgii, zasady płynoterapii.
2. Podstawowe zagadnienia w chirurgii: rana, rodzaje ran, stłuczenia, skręcenia, zwichnięcia, złamania – postępowanie diagnostyczne i lecznicze
3. Zakażenia w chirurgii - zakażenia szpitalne, profilaktyka zakażeń, zasady antybiotykoterapii.
4. Wstrząs: rodzaje, patofizjologia, rozpoznawanie, leczenie
5. Odpowiedź organizmu na uraz
6. Urazy głowy: patologia wstrząśnienia mózgu, stłuczenia mózgu, krwiaki przymózgowe i śródmózgowe, obrzęk mózgu – rozpoznawanie i leczenie
7. Urazy klatki piersiowej: złamanie żeber, wiotka klatka piersiowa, odma opłucnowa, krwiak opłucnej, stłuczenie serca – rozpoznawanie i leczenie

8. Urazy jamy brzusznej: urazy narządów miąższowych, urazy jelit, urazy dużych naczyń – rozpoznawanie i leczenie
9. Oparzenia i odmrożenia – rozpoznawanie, leczenie, choroba oparzeniowa i jej następstwa metaboliczne
10. Zabiegi operacyjne: klasyczne, laparoskopowe, endoskopowe

Ćwiczenia/ (Seminaria)

1. Skład ustroju. Gospodarka wodno-elektrolitowa. Zasady płynoterapii.
2. Wstrząs – przyczyny, rozpoznawanie i leczenie
3. Rany i ich zaopatrywanie, pierwsza pomoc w oparzeniach.
4. Zakażenia chirurgiczne – pobieranie materiału do badań, wybór sposobu leczenia.
5. Badanie chirurgiczne i kwalifikacja do zabiegu operacyjnego

Semestr VII -VIII

Wykłady

Sem. VII

1. Rozpoznawanie i leczenie najczęstszych chorób układu pokarmowego – kamica pęcherzyka żółciowego i dróg żółciowych, ostre zapaleni trzustki, przewlekłe zapalenie trzustki, choroba wrzodowa, nadciśnienie wrotne, nieswoiste zapalenia jelit
2. Rozpoznawanie i leczenie najczęstszych ostrych chorób chirurgicznych jamy brzusznej - ostre zapalenia wyrostka robaczkowego, przedziurawienie wrzodu żołądka i dwunastnicy, niedrożność przewodu pokarmowego, zapalenie otrzewnej krwawienie do światła przewodu pokarmowego
3. Przepukliny brzuszne, ich rozpoznawanie i zasady leczenia
4. Rozpoznawanie i leczenie najczęstszych nowotworów górnego odcinka układu pokarmowego – raka połączenia przełykowo-żołądkowego i żołądka

Sem. VIII

1. Rozpoznawanie i leczenie raka jelita grubego
2. Rozpoznawanie i leczenie chirurgiczne chorób gruczołów wydzielania wewnętrznego – wole tarczycy, rak tarczycy, guzy nadnerczy, zespoły mnogich nowotworów wydzielania wewnętrznego
3. Rozpoznawanie i leczenie chorób układu oddechowego - rak płuca, guzy ściany klatki piersiowej, guza śródpiersia
4. Łagodne choroby piersi i rak piersi – rozpoznawanie i leczenie
5. Zaliczenie

Ćwiczenia (seminaria) ćwiczenia praktyczne

Sem. VII - VIII

Ćwiczenia (seminaria) semestr VII

1. Przygotowanie chorego do zabiegu operacyjnego: elementy przygotowania psychicznego, fizycznego i farmakologicznego, problem świadomej zgody na zabieg operacyjny.
2. Ostre choroby chirurgiczne jamy brzusznej – omówienie przypadków klinicznych

3. Najczęstsze nowotwory układu pokarmowego – omówienie przypadków klinicznych

Ćwiczenia praktyczne (1 grupa x 25 godzin) : Omówienie przypadków klinicznych zgodnie z programem zajęć.

Ćwiczenia (seminaria) semestr VIII

1. Najczęstsze choroby nowotworowe i nienowotworowe wątroby, pęcherzyka żółciowego i dróg żółciowych – omówienie przypadków klinicznych
2. Najczęstsze choroby nowotworowe i nienowotworowe trzustki– omówienie przypadków klinicznych
3. Najczęstsze choroby nowotworowe i nienowotworowe przełyku, żołądka– omówienie przypadków klinicznych
4. Najczęstsze choroby nowotworowe i nienowotworowe jelita cienkiego i grubego oraz odbytu – omówienie przypadków klinicznych

Semestr IX- X

1. Chirurgiczne leczenie choroby niedokrwiennej serca i wad zastawkowych serca
2. Podstawy transplantologii: zasady kwalifikacji do przeszczepu, pobieranie narządów, problemy etyczne i prawne
3. Żylaki kończyn dolnych i przewlekła niewydolność żylna – rozpoznawanie i leczenie
4. Żylna choroba zakrzepowo zatorowa: rozpoznawanie, leczenie i profilaktyka
5. Zator tętniczy, zakrzepica tętnicza, tętniaki aorty, miażdżyca tętnic kończyn dolnych
6. Powikłania pooperacyjne: zakażenia, przetoki przewodu pokarmowego, powikłania sercowo-naczyniowe, powikłania oddechowe.
7. Żywienie pozajelitowe i dojelitowe w chirurgii: dostęp do żywienia, zasady leczenia żywieniowego i jego monitorowanie
8. Chirurgia metaboliczna: chirurgiczne leczenie otyłości
9. Chirurgia przyszłości

Ćwiczenia/ ćwiczenia praktyczne

1. Powikłania leczenia chirurgicznego – omówienie przypadków klinicznych
2. Choroby naczyń obwodowych – omówienie przypadków klinicznych
3. Praktyczne aspekty leczenia żywieniowego w chirurgii.

4.3.Przedmiotowe efekty uczenia się

kod	**Student, który zaliczył przedmiot**	**Odniesienie do efektów kształcenia**
w zakresie **WIEDZY** absolwent zna i rozumie:		

W01	przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w odniesieniu do najczęstszych chorób wymagających interwencji chirurgicznej, z uwzględnieniem odrębności wieku dziecięcego, w tym w szczególności: 1) ostrych i przewlekłych chorób jamy brzusznej, 2) chorób klatki piersiowej, 3) chorób kończyn i głowy, 4) złamań kości i urazów narządów;	F.W1.
W02	zasady kwalifikacji do podstawowych zabiegów operacyjnych i inwazyjnych procedur diagnostyczno-leczniczych, zasady ich wykonywania i najczęstsze powikłania;	F.W3.
W03	wytyczne w zakresie resuscytacji krążeniowo-oddechowej noworodków, dzieci i dorosłych;	F.W7.
W04	problematykę współcześnie wykorzystywanych badań obrazowych, w szczególności: 1) symptomatologię radiologiczną podstawowych chorób, 2) metody instrumentalne i techniki obrazowe wykorzystywane do wykonywania zabiegów medycznych, 3) wskazania, przeciwwskazania i przygotowanie pacjenta do poszczególnych rodzajów badań obrazowych oraz przeciwwskazania do stosowania środków kontrastujących	F.W10.
W05	w podstawowym zakresie problematykę transplantologii zabiegowej, wskazania do przeszczepienia nieodwracalnie uszkodzonych narządów i tkanek oraz procedury z tym związane;	F.W14.
W zakresie **UMIEJĘTNOŚCI** potrafi:		
U01	oceniać stan ogólny, stan przytomności i świadomości pacjenta;	E.U7.
U02	przeprowadzać diagnostykę różnicową najczęstszych chorób osób dorosłych i dzieci	E.U12.
U03	oceniać i opisywać stan somatyczny oraz psychiczny pacjenta;	E.U13.
U04	rozpoznawać stany bezpośredniego zagrożenia życia;	E.U14.
U05	planować postępowanie diagnostyczne, terapeutyczne i profilaktyczne;	E.U16.
U06	przeprowadzać analizę ewentualnych działań niepożądanych poszczególnych leków i interakcji między nimi;	E.U17.
U07	kwalifikować pacjenta do leczenia domowego i szpitalnego;	E.U20.
U08	rozpoznawać stany, w których czas dalszego trwania życia, stan funkcjonalny lub preferencje pacjenta ograniczają postępowanie zgodne z wytycznymi określonymi dla danej choroby;	E.U21.
U9	interpretować wyniki badań laboratoryjnych i identyfikować przyczyny odchyleń od normy;	E.U24.
U10	stosować leczenie żywieniowe, z uwzględnieniem żywienia dojelitowego i pozajelitowego;	E.U25.

U11	asystować przy przeprowadzaniu następujących procedur i zabiegów medycznych: 1) przetaczaniu preparatów krwi i krwiopochodnych, 2) drenażu jamy opłucnowej, 3) nakłuciu worka osierdziowego, 4) nakłuciu jamy otrzewnowej, 5) nakłuciu lędźwiowym, 6) biopsji cienkoigłowej, 7) testach naskórkowych, 8) próbach śródskórnych i skaryfikacyjnych oraz interpretować ich wyniki;	E.U30.
U12	planować konsultacje specjalistyczne;	E.U32.
U13	oceniać odleżyny i stosować odpowiednie opatrunki;	E.U35.
U14	postępować w przypadku urazów (zakładać opatrunek lub unieruchomienie, zaopatrywać i zszywać ranę);	E.U36.
U15	prowadzić dokumentację medyczną pacjenta.	E.U38.
U16	asystować przy typowym zabiegu operacyjnym, przygotowywać pole operacyjne i znieczulać miejscowo okolicę operowaną;	F.U1.
U17	posługiwać się podstawowymi narzędziami chirurgicznymi;	F.U2.
U18	stosować się do zasad aseptyki i antyseptyki;	F.U3.
U19	zaopatrywać prostą ranę, zakładać i zmieniać jałowy opatrunek chirurgiczny;	F.U4.
U20	zakładać wkłucie obwodowe;	F.U5.
U21	badać sutki, węzły chłonne, gruczoł tarczowy i jamę brzuszną w aspekcie ostrego brzucha oraz wykonywać badanie palcem przez odbyt;	F.U6.
U22	zaopatrywać krwawienie zewnętrzne;	F.U9.
U23	monitorować stan pacjenta w okresie pooperacyjnym w oparciu o podstawowe parametry życiowe;	F.U12.
U24	oceniać stan pacjenta nieprzytomnego zgodnie z międzynarodowymi skalami punktowymi;	F.U21.
U25	rozpoznawać objawy narastającego ciśnienia śródczaszkowego;	F.U22.

4.4. Sposoby weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów uczenia się																				
Efekty przedmiotowe *(symbol)*	**Sposób weryfikacji (+/-)**																			
	Egzamin pisemny*			**Kolokwium***			**Projekt*- metoda *case study***			**Aktywność na zajęciach***			**Praca własna***			**Praca w grupie***			**Inne – *obecność na zajęciach***		
	Forma zajęć			***Forma zajęć***			***Forma zajęć***			***Forma zajęć***			***Forma zajęć***			***Forma zajęć***			***Forma zajęć***		
	W	*C*	*…*	*W*	*C*	*P*	*W*	*C*	*P*	*W*	*C*	*P*	*W*	*C*	*…*	*W*	*C*	*…*	*W*	*C*	*P*
W01	+			+	+					+									+		
W02	+			+						+									+		
W03	+			+						+									+		
W04	+			+						+									+		
W05	+			+						+									+		
U01					+	+		+	+		+	+								+	+
U02					+	+		+	+		+	+								+	+
U03					+	+		+	+		+	+								+	+
U04					+	+		+	+		+	+								+	+
U05					+	+		+	+		+	+								+	+
U06					+	+		+	+		+	+								+	+
U07					+	+		+	+		+	+								+	+
U08					+	+		+	+		+	+								+	+
U09					+	+		+	+		+	+								+	+
U10					+	+		+	+		+	+								+	+
U11					+	+		+	+		+	+								+	+
U12					+	+		+	+		+	+								+	+
U13					+	+		+	+		+	+								+	+
U14					+	+		+	+		+	+								+	+
U15					+	+		+	+		+	+								+	+
U16					+	+		+	+		+	+								+	+
U17					+	+		+	+		+	+								+	+
U18					+	+		+	+		+	+								+	+
U19					+	+		+	+		+	+								+	+
U20					+	+		+	+		+	+								+	+
U21					+	+		+	+		+	+								+	+
U22					+	+		+	+		+	+								+	+
U23					+	+		+	+		+	+								+	+
U24					+	+		+	+		+	+								+	+
U25					+	+		+	+		+	+								+	+

niepotrzebne usunąć

Egzamin końcowy jest przeprowadzany na VI roku studiów po zaliczeniu Praktycznego Nauczania Klinicznego z przedmiotu.

4.5. Kryteria oceny stopnia osiągnięcia efektów uczenia się		
Forma zajęć	**Ocena**	**Kryterium oceny**
wykład (W)	**3**	Wyniki testu 61-68%
	3,5	Wyniki testu 69-76%
	4	Wyniki testu 77-84%
	4,5	Wyniki testu 85-92%
	5	Wyniki testu 93-100 %

ćwiczenia (C)*	**3**	Opanowanie treści programowych na poziomie podstawowym, odpowiedzi chaotyczne, konieczne pytania naprowadzające. Gromadzenie danych oraz rozwiązywanie problemów klinicznych w sytuacjach typowych z pomocą pytań naprowadzających / uzupełnienia treści przez nauczyciela.
	3,5	Opanowanie treści programowych na poziomie podstawowym, odpowiedzi usystematyzowane, wymaga pomocy nauczyciela. Gromadzenie danych oraz rozwiązywanie problemów klinicznych w sytuacjach typowych z pomocą nauczyciela.
	4	Opanowanie treści programowych na poziomie podstawowym, odpowiedzi usystematyzowane, samodzielne. Gromadzenie danych oraz rozwiązywanie problemów klinicznych w sytuacjach typowych samodzielnie.
	4,5	Zakres prezentowanej wiedzy wykracza poza poziom podstawowy w oparciu o podane piśmiennictwo uzupełniające. Gromadzenie danych oraz rozwiązywanie problemów klinicznych samodzielne. Rozwiązywanie problemów w sytuacjach nowych i złożonych.
	5	Zakres prezentowanej wiedzy i umiejętności wykracza poza poziom podstawowy w oparciu o samodzielnie zdobyte naukowe źródła informacji. Gromadzenie danych oraz rozwiązywanie problemów klinicznych samodzielne w sytuacjach nowych i złożonych z zastosowaniem *EBM* .
Ćwiczenia praktyczne	**3**	Opanowanie treści programowych na poziomie podstawowym, odpowiedzi chaotyczne, konieczne pytania naprowadzające.
	3,5	Opanowanie treści programowych na poziomie podstawowym, odpowiedzi usystematyzowane, wymaga pomocy nauczyciela
	4	Opanowanie treści programowych na poziomie podstawowym, odpowiedzi usystematyzowane, samodzielne
	4,5	Zakres prezentowanej wiedzy wykracza poza poziom podstawowy w oparciu o podane piśmiennictwo uzupełniające
	5	Zakres prezentowanej wiedzy i umiejętności wykracza poza poziom podstawowy w oparciu o samodzielnie zdobyte naukowe źródła informacji

Progi punktowe obowiązujące od roku akademickiego 2018/2019

<u>Kryteria oceny ustnej odpowiedzi</u>

1.Udzielenie wyczerpującej temat /zadanie/ odpowiedzi
2.Umiejętność integracji wiedzy z dziedzin / przedmiotów/pokrewnych
3.Samodzielność lub/i kreatywność w prezentacji problematyki, propozycje rozwiązań
4.Prezentacja aktualnej wiedzy związanej z przedmiotem /dziedziną/
5. Rozpoznanie problemów wynikających z zadania

5. BILANS PUNKTÓW ECTS – NAKŁAD PRACY STUDENTA

Kategoria	Obciążenie studenta	
	Studia stacjonarne	**Studia niestacjonarne**
LICZBA GODZIN REALIZOWANYCH PRZY BEZPOŚREDNIM UDZIALE NAUCZYCIELA /GODZINY KONTAKTOWE/	**255**	**255**
*Udział w wykładach**	**90**	**90**
*Udział w ćwiczeniach, konwersatoriach, laboratoriach**	**165**	**165**
*Udział w egzaminie/kolokwium zaliczeniowym**		
*Inne (jakie?)**		
SAMODZIELNA PRACA STUDENTA /GODZINY NIEKONTAKTOWE/	**120**	**120**
*Przygotowanie do wykładu**	**45**	**45**
*Przygotowanie do ćwiczeń, konwersatorium, laboratorium**	**75**	**75**
*Przygotowanie do egzaminu/kolokwium**		
*Zebranie materiałów do projektu, kwerenda internetowa**		
*Opracowanie prezentacji multimedialnej**		
*Inne (należy wskazać jakie? np. e-learning)**		
ŁĄCZNA LICZBA GODZIN	**375**	**375**
PUNKTY ECTS za przedmiot	**15**	**15**

Przyjmuję do realizacji *(data i czytelne podpisy osób prowadzących przedmiot w danym roku akademickim)*

.....